

Gruplar-Uyma

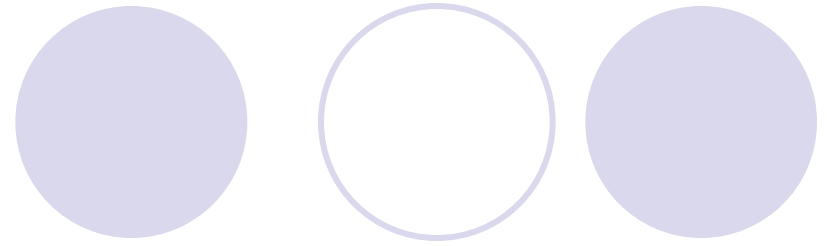
Prof. Dr. Turgut Göksu

GRUP

Etkileşim halinde olan, ortak amaçları, ortak normları bulunan ve kendilerini “grup” olarak hisseden insanların oluşturdukları topluluktur.

Liderlik ve uzun süre birliktelik grubu diğer topluluklardan ayıran önemli bir özelliktir.

Gruplarda;

- Uzun süre birliktelik
- Lider (Önder)
- Otorite
- Rol
- Haberleşme
- Ortak normlar
- Grup bilinci vardır

Gruplar (örgütler) bireyler
gibi hayatlarını devam
ettirmek isterler;
bölünme, dağılma ve yok
olmaya karşı tedbirler
alırlar.

Gruplara üye olma

bireyin kendi isteğiyle veya
zorunlu olabilir.

Birey toplum içinde ailevi, dini, siyasi, mesleki, hemşerilik gibi bir çok grubun üyesi olabilir.

Grup üyeliği kişilere neler kazandırır?

- Kişiyi yalnızlıktan kurtarır
- Moral verir
- Kişisel güvenlik sağlar
- Güçlü olma hissi verir
- Prestij, statü sağlar
- Kimlik verir

Gruplar zaman içinde normlar geliştirirler.

Normlar sosyal baskı aracı niteliğine dönüşebilirler.

Normlar kişisel düşünce ve duyguları tamamen ortadan kaldırmaz; sosyal baskı altına alır.

Normlara uymayanlara karşı grup;

- İlgisiz kalma
- Konuşmama
- Azarlama
- Alay etme
- İş araç ve gereçlerine zarar verme (sabotaj düzenleme)
- İftira etme,
- Fiziksel baskı gibi cezalar verebilir.

Grup normlarına uyanlar;

- ✓ Takdir edilir
- ✓ Övülür
- ✓ Saygı görür
- ✓ Yüksek statüye erişir
- ✓ Çeşitli sosyal faaliyetlere iştirak ettirilir ve temsil yetkisi verilir
- ✓ Maddi destek görür.

Grubun Bireye Etkisi (Grup Dinamiği)

Grup dinamiği denince genellikle bir grup içindeki ilişkiler, grubun oluşumu ve işleyişi akla gelir.

Araştırmalar insan davranışının grup içinde yalnız olduğundan daha farklı olduğunu göstermektedir.

Statü, Hiyerarşi ve Grup Davranışı

Bir grupta kabaca üç statü vardır:

Üst,
orta
alt.

Bunlar içerisinde grup normlarına en fazla bağlanmanın ve uymanın orta statüdekilerde olduğunu görülür. Üst ve alt statü mensupları daha az uyma davranışı gösterirler.

Grubun Tutum Değişimine Etkisi

Eğer bireyin tutum değişimi grup normu doğrultusunda grup bunu hızlandırıcı rol oynar ama eğer tutum değişimi grup normu karşıtı ise grup bunu engelleleyici rol oynar.

Dolayısıyla zamanla bireyin tutumuyla grubun ortak tutumları arasında benzeşmeler oluşmaya başlar.

Grubun Verimliliğe Etkisi

Araştırmalar grubun yapılan işin miktarını artırdığını ancak kaliteyi düşürdüğünü ve öğrenmeyi yavaşlattığını göstermiştir.

Grubun verimliliğe olan olumlu katkısına “**sosyal hızlandırma**” denmektedir.

Grubun Risk Almaya Etkisi

Araştırmalar grup üyelerinin kendilerine zarar gelmesi söz konusu olsa bile riske girme eğiliminde olduklarını göstermiştir. Eğer grup risk içeren bir karar almışsa bu yönde davranan bireylere, eğer risk içermeyen bir karar almışsa riske girmeyen bireylere prim verilmektedir.

Grup içindeki tartışmalar kutuplaşmayı artırmakta, daha uç kararlar alınabilmektedir. Yani insanlar tek başlarına olduklarından daha riskli veya daha muhafazakar kararlar almaktadırlar, ki buna **grup kutuplaşması** denmektedir. Örneğin, terör örgütü mensuplarının bir araya gelmesi eylem kararını almalarını artırmaktadır.

Grup içinde diğer bir konu **sorumluluk dağılması**dır. Grup içinde yapılan bir işin sorumluluğu tüm grup fertlerine aittir. Üye sayısı azaldıkça bireylerin kendilerini sorumlu hissetmeleri duygusu daha çok artar.

Gruplar üyelerine **güven duygusu** vermektedir. Grupların kendini güçlü ya da zayıf görmesi risk alma ve sorun çözme açısından önemlidir. “Güçlü gruplar” sorunları güçleri ile çözmeye çalışırlarken, güçsüz gruplar genellikle “alttan alma” ve zihinsel metotları kullanma eğilimindedirler.

Grup Dayanışması

Grupların insanlar için en önemli yönlerinden birisi kişileri yalnızlık duygusundan kurtarmasıdır. Bunu sağlayan şey ise grup dayanışması, yani grup üyelerinin birbirlerine destek olmasıdır.

“kol kırılır yen içinde”

● Gruba Uyma ●

Bireyin davranışlarını, grup üyelerinin tamamının veya bir kısmının istek ve bekleyişleri doğrultusunda yapması veya değiştirmesi olayına uyma davranışı denir.

Uyma davranışının üç hali:

İtaat,
Özdeşleşme,
Benimsemedir.

İtaat:

Kişinin, başkaları öyle davrandığı veya öyle istediği için incelemeden, soruşturmadan, tartışmadan ve eleştirmeden bir uyma davranışı göstermesidir.

Örneğin, polisin olduğu yerlerde kırmızı ışığa ve sürat tahdidine riayet eden, ancak polisin olmadığı yerlerde kırmızı ışığa ve sürat tahdidine riayet etmeyen bir sürücünün davranışı.

Milgram'ın Yale Üniversitesi'ndeki itaat deneyinde deneğin asistanının her istediğini yapması.

Özdeşleşme:

Bir kişinin bir başkası veya içinde bulunduğu örgüt ile arasında bağlar kurup, ona veya onlara benzemesine (ya da benzemeye çalışmasına) özdeşleşme denir.

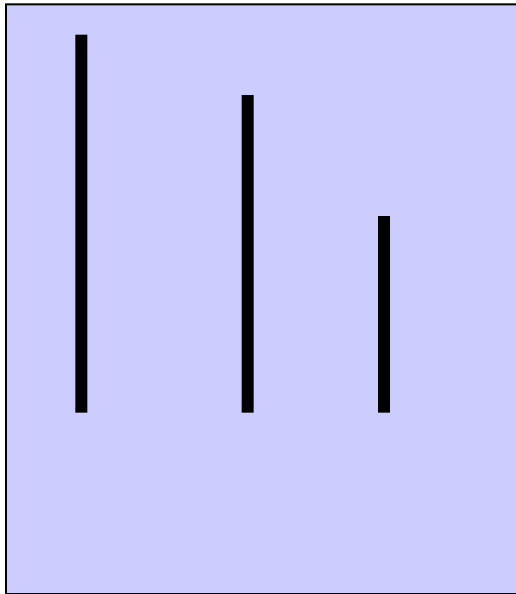
Uyulan kimse veya grubun çekiciliği devam ettikçe özdeşleşme de devam eder.

Örneğin, trafikte sürücü A'nın hızlı (veya yavaş) gitmesinin temelinde babasının da hızlı (veya yavaş) bir sürücü olmasının etkisi varsa A, babası ile kendini özdeşleştirmektedir.

Asch'in uyma (çizgi) deneyinde kişinin gruba benzemek istemesi.

Asch'in Uyma Deneyi

Deney Kartları

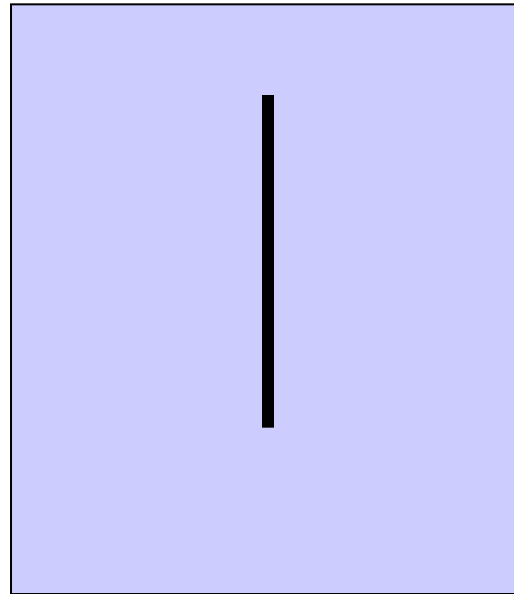

A

B

C

I

II

Benimseme:

Kişinin bir grup, görüş ya da kurala gerçekten doğru olduğuna inandığı için uymasına denir.

Örneğin, A, trafik kurallarının yılların deneyimi sonucu ortaya çıkmış ve halkın yararı için konulmuş olduğuna inanıyorsa ortada polis olmasa dahi bu kurallara uyar.

M. Sherif'in karanlık oda-ışık deneyi.

Sherif'in Grup Normu Oluşumu Deneyi

- Deneyin Aşamaları

1. Aşama	2. Aşama	3. Aşama
Kişisel Standardın Oluşması	Grup Standardının Oluşması	Kişilerin Grup Standardını Kullanması

Uymayı etkileyen ortamsal faktörler

- Grupların büyüklüğü uymayı artırmaktadır.
- Grup söz birliği etmişse uyma davranışı artmaktadır.
- Mevkii ve saygınlığı yüksek bir kaynak uyma davranışını artırmaktadır.
- Yüz yüze ilişkilerde sosyal etkinin şiddeti artmaktadır.
- Bağımsızlık ve kendine güven gibi kişisel faktörler de uyma davranışını etkilemektedir.